

INGLIZ VA O'ZBEK MAQOLLARIDA TA'LIM TUSHUNCHASI

Rokhila Bafoeva

Tarix va filologiya kafedrası o'qituvchisi

Osiyo xalqaro universiteti

bafoyevorokhila@oxu.uz

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10355954>

Annotatsiya. Ushbu maqolada o'zbek va ingliz maqollarining ahamiyati, ta'limning o'xshash va farqli tomonlari haqida ma'lumot beriladi. Shuningdek, ushbu maqolada o'zbek va ingliz tillaridagi maqollarning lingvistik va madaniy jihatlari ko'rib chiqiladi. Ushbu maqolada maqollarning inson hayotidagi o'rni va ahamiyati, shuningdek, mashhur mualliflar, akademik va olimlarning maqollarning madaniy va lingvistik tahlili bo'yicha olib borgan ishlari va tadqiqotlaridan aniq va har tomonlama xulosalar berilgan.

Kalit so'zlar: O'zbek tili, ingliz tili, o'xshashlik, farq, maqol, ta'lim, janr, ma'no, tarjima.

THE CONCEPT OF EDUCATION IN ENGLISH AND UZBEK PROVERBS

Abstract. This article provides information about the importance of Uzbek and English proverbs, similarities and differences in education. Linguistic and cultural aspects of proverbs in Uzbek and English languages are also considered in this article. In this article, the role and importance of proverbs in human life, as well as clear and comprehensive conclusions from the works and researches of famous authors, academicians and scientists on the cultural and linguistic analysis of proverbs are given.

Key words: Uzbek language, English language, similarity, difference, proverb, education, genre, meaning, translation.

КОНЦЕПЦИЯ ВОСПИТАНИЯ В АНГЛИЙСКИХ И УЗБЕКСКИХ ПОСЛОВИЦАХ

Аннотация. В данной статье представлена информация о значении узбекских и английских пословиц, сходстве и различии воспитания. В данной статье также рассматриваются лингвокультурологические аспекты пословиц в узбекском и английском языках. В данной статье приведены роль и значение пословиц в жизни человека, а также четкие и исчерпывающие выводы из работ и исследований известных авторов, академиков и ученых по культурно-лингвистическому анализу пословиц.

Ключевые слова: Узбекский язык, английский язык, сходство, различие, пословица, образование, жанр, смысл, перевод.

Kirish. Maqol – xalq og'zaki ijodining janri. Maqollar qisqa va ixcham, obrazli, grammatik jihatdan mos va mantiqiy to'liq ma'noga ega hikmatli ibora bo'lishi kerak, bu chuqur ma'noli janrdir. Maqollar o'ziga xos ritmik shakllarga ega. Maqollarda ajdodlarning hayotiy kechinmalari, jamiyatga, tarixga munosabati, ruhiy holati, axloqiy-estetik tuyg'ulari, ijobiy fazilatlarini o'z ifodasini topgan. Bu davrda xalq orasida sayqallanib, ixcham va sodda she'riy shaklga aylangan. Odamlar o'z tilining go'zalligiga, nutqining nafisligiga, aql-zakovati va fikrlash mantiqiga qoyil qoladilar. Turli tillarda so'zlashadigan odamlar tomonidan namoyish etilishi va erishilishi mumkin bo'lgan bunday san'at. Bu ko'p asrlik hayotiy tajriba va maishiy turmush tarzining ko'zgidir. Maqollar lingvistik nuqtai nazardan yaxlit tarzda tekshiriladi. M.Z.dan biri. Masalan,

Sadriddinovaning so'nggi tadqiqotlari maqol leksikasiga bag'ishlangan. Turg'un birikma sifatida maqollar lisoniy birliklardan biri sifatida o'rganiladi. Bibish Jo'rayevaning "Maqollarning lingvistik mavqei va ma'naviy uslubiy qo'llanishi" mavzusidagi dissertatsiyasi bu borada salmoqli tadqiqotdir. Bibish Jo'rayeva mazkur ilmiy tadqiqotida maqol va matallar o'rtasidagi lisoniy jihatdan asoslangan o'xshashlik va nomuvofiqliklarni, ularni bir-biridan ajratib turuvchi signallarni oydinlashtirishga harakat qildi. Maqollar qator nashrlar va ilmiy ishlarda ham lingvistik va ilmiy nuqtai nazardan keng tadqiq etilgan.

Materiallar va usullar. Maqol va matallar asrlar osha o'tib kelayotgan hikmat gavharlarini o'zida mujassam etgan mashhur so'zlardir. Maqollar hayot, sevgi, oila, do'stlar, sog'liq, baxt, pul, mehnat, vaqt, jamoaviy ish, etakchilik, biznes, ta'lim va o'rganish va boshqa mavzularda bo'lishi mumkin. Til ishlab chiqarish hodisasini, til va madaniyatning o'zaro ta'sirini, ularning o'zaro bog'liqligini qamrab oluvchi noyob ilmiy fanlardan biri tilshunoslikdir. Qolaversa, ikki yoki undan ortiq tildan tarjima qilingan bir xil ma'noga ega bo'lgan maqollar har doim ham to'liq mos kelmasligi mumkin. Bir tilda mavjud bo'lgan frazeologiya, maqol va matallarga mos tarjima yoki ekvivalentlarini topish ularni boshqa tilga tarjima qilishda qiyinchilik tug'dirishi mumkin. Buning sababi shundaki, kimdir ularni tarjima qilish yoki lahzada yaxshi alternativ topish haqida o'ylamasligi mumkin.

Bu – hayotga, tabiatga, insoniyatga, oila va jamiyatga munosabat, ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy, axloqiy-estetik va falsafiy qarashlar badiiy oynada. Shuning uchun ham maqollar asrlar davomida jonli nutq va suhbatda keng tarqalgan bo'lib, ulardan badiiy, tarixiy, ilmiy asarlarda, siyosiy va publitsistik adabiyotlarda foydalanilgan va hozir ham qo'llanilmoqda. Tilshunoslik til ishlab chiqarish hodisasini, til va madaniyat o'rtasidagi munosabatni, ularning o'zaro bog'liqligini to'liq tushuntirib beruvchi kam sonli ilmiy sohalardan biridir. Bundan tashqari, bir xil ma'noga ega bo'lgan ikki yoki undan ortiq tillardan tarjima qilingan maqollar har doim ham bir xil darajada aniq bo'lmasligi mumkin. Bir tilda mavjud bo'lgan frazeologizmlar, maqol va matallarni boshqa tilga tarjima qilish va mos tarjima yoki ekvivalentlarini topish qiyin bo'lishi mumkin. Buning sababi, kimdir ularni darhol tarjima qilish yoki munosib o'rinbosar topish haqida o'ylamasligi mumkin.

Natijalar. Yillar va uzoq davrlar davomida yangi maqollar yaratilib, eskilari tirik, tilda mavjud maqollarning ma'no doirasi kengaygan yoki toraygan. Hatto ularning ba'zilari unutilgan. Maqollar ko'p asrlik hayotiy tajribalar uchun qo'llanilib, kundalik kuzatishlar xulosasini to'liq fikr shaklida qat'iy qutblanishda doimiy ifodalaydi, ularda har bir so'zning ma'nosi xilma-xilligi, ifoda barqarorligi, shakl barqarorligi ustunlik qiladi. Ammo qo'llanish joyiga qarab, ularning ma'nosi doimiy ravishda kengayadi. Shuning uchun ham maqollardagi har bir so'zga alohida e'tibor qaratish lozim. Tarixiy jihatdan butunlay boshqacha ma'noga ega bo'lgan so'zlar mavjud. Qolaversa, har bir xalqning o'ziga xos diniy e'tiqodi, turmush tarzi, dunyoqarashi, madaniyati xalq og'zaki ijodida o'rganilgan maqollarida qisman o'z aksini topgan.

Munozara. Millat madaniyatini, xalqning o'ziga xosligini, milliy qadriyatlarini namoyon etish xalqqa xos bo'lgan folklor ijodida ifodalovchi omillardan biridir. Bir tilda, bir-biri bilan chambarchas bog'langan yoki umuman aloqasi bo'lmagan tillarda uchraydigan maqollar bir xil yoki o'xshash mantiqiy turga mansub bo'lgan elementlar yoki alomatlar bo'lishi mumkin. Shu sababli ular semantika va semiotikadagi ma'no va mantiqqa bevosita ta'sir ko'rsatadi. Natijada,

maqolning rasmiy tuzilishi grammatikada sintaktik vosita sifatida tekshirilishi mumkin. Bu va u bilan bog'liq fikr va xulosalar ahamiyatsiz emas; balki ularni aksiomatik xulosalar deb atashimiz mumkin. Bunday vaziyatda tadqiqotchi olimlarning asosiy vazifasi bu xulosalarning qay darajada to'g'riligini va maqollarning bir-biriga bog'langanligini aniqlashdan iborat. Maqollarni turkumlashtirishga kelganda, bir qancha chet el tilshunoslari hamda o'zbek tilshunoslari qiziqish ko'rsatib, quyidagi usullarni yaratdilar:

- Alifbo tartibida tasniflash: Bu usulda maqollar to'plamini alifbodagi harflar ketma-ketligiga qarab tashkil qilish kiradi. Ushbu strategiya foydalanuvchiga to'plam ichidan kerakli maqolni tez va oson topish imkonini beradigan afzalliklarga ega. Maqollarni taqdim etishda tematik tartibning yo'qligi bunday tasnifning kamchiliklari bo'lib, foydalanuvchini juda ko'p qiyinchilik va qiyinchiliklarga olib kelishi mumkin.

- tavsif predmetlarni yanada murakkab tasniflash sxemasida kuzatib boradi. Alfavit tartibi bilan solishtirganda, shuningdek, mukammallik jihatidan farq qiladi. Ushbu turdagi turkumlash maqollarni bir necha toifalarga ajratadi:

- a) asl ma'nosiga muvofiq qo'llaniladi;
- b) ko'chma ma'noda, ya'ni so'zma-so'z ma'noda ham qo'llangan;
- c) faqat tom ma'noda qo'llaniladi.

Xalq mavzusi ular orasida noyob janr va og'zaki ijodning durdonasidir. Maqollar og'zaki ijodining muhim janrlaridan biri bo'lib, xalq og'zaki ijodida o'rganiladigan muhim mavzulardan biridir. Xalq og'zaki ijodining asosiy turlaridan biri bo'lgan maqollarni, umuman, xalq og'zaki ijodi san'atini o'rganish va tadqiq etish bugungi kunda katta ahamiyatga ega. Asrlar davomida o'z yurtlarining chekka qishloqlaridan kelgan folklorshunos olimlar maqollar munosabati bilan yildan-yilga turli mavzularda ekspeditsiyalar uyushtirib, takrorlab bo'lmaydigan maqollarni to'plashmoqda.

Maqollar dunyo xalqlarining yillar davomida to'plangan hikmatidir. Yusuf Xos Hojib, Ahmad Yassaviy, Rabg'uziy, Lutfiy, Alisher Navoiy, Bobur, Abulg'oz Bahodirxon, Munis, Ogahiy, Nodira, Muqimiy, Furqat, Avaz, Hamza, Sadridin Ayniy, Fitrat kabi o'nlab adiblar ijodini sinchiklab o'rgansangiz, Cho'lpon, Abdulla Qodiriy, Oybek, G'afur G'ulom va boshqalarning ko'pchiligi o'z tarkibida ba'zan aynan bor, ba'zan o'zgartirilgan, ingliz xalq maqollari ham o'zbek xalq maqollari kabi ajoyibdir. U mukammal va xalq og'zaki ijodining eng yaxshi namunalaridan biridir. Ishimizning asosiy maqsadidan kelib chiqqan holda, tilshunoslikda ingliz tilini o'rganish tarixida ingliz maqollari juda muhimdir. Bu sohada ishlagan olimlar o'z ishlarini o'rganib, bu mavzuni yanada mustahkamlaydilar.

Odatda tili, madaniyati bir xil xalqlarning maqollari bir-biriga yaqin bo'ladi. Maqollar kitobi, Injil deb ataladigan maqollarni yaratish va tarqatishda ingliz va barcha G'arbiy Yevropa davlatlarining xalq tili. Muqaddas Kitob katta rol o'ynaydi. Kitobda qadimda ajdodlar tomonidan aytilgan ingliz maqollari berilgan. Ko'pgina ingliz olimlari maqolga quyidagi izohlarni berishadi. Mashhur ingliz filologi, professor Mayder maqolni quyidagicha izohlaydi: "Maqollar turli vaziyatlarda qo'llaniladi va ularning maqollardan foydalanishda hech qanday chegara yo'q. Ulardan foydalanish mumkin: "Bizning dalillarimizni kuchaytirish, muayyan umumlashmalarni ifodalash, ta'sir qilish. yoki boshqa odamlarni manipulyatsiya qilish, o'z kamchiliklarimizni oqilona qilish, so'roq qilish va muayyan xatti-harakatlar, ijtimoiy ko'nikmalarni satirik qilish".

Ya'ni: "Maqollar keng qo'llaniladi va ularning qo'llanilishi chegarasi yo'q. Maqollar bizning dalillarimizni, umumiy va o'ziga xos g'oyalarni ifodalash, boshqarish yoki boshqa odamlarga ta'sir qilish, jamiyatda yomonliklarni ifodalash '.

Til yoki millatdan qat'i nazar, ular o'rtasida sezilarli farqlar va umumiy xususiyatlar mavjud. Milliy yoki diniy umumiyliklardan qat'i nazar, ta'lim bir-biri uchun muhim masaladir. Har bir oila deyarli bir xil ta'lim oladi. Biroq, millatlar va dinlar o'rtasidagi nomutanosiblik ular o'rtasidagi ziddiyatlarga olib keladi.

Biz bir qancha ingliz va o'zbek maqollarini tahlil qilamiz:

“Erta turish va erta turish” – “Erta turganga xudo beradi”

"Siz to'shak qo'ydingiz va u erda yotishingiz kerak." - "Har kim ekanini o'rar"

“Yengil kel, yengil ket” “Yengil topilgan, oson ketar”.

“Yomon xabarning qanoti bor” – “Yomon xabarning qanoti bor”.

“Hechdan kech bo'lgani yaxshi”- “Hechdan ko'ra kech”.

“O'z ishing bilan shug'ulla”- “O'zingni bil, o'zgani qo'y”

“Kuting va ko'ring”- “Sabrning tagi sariq oltin”.

Xulosa. Yuqorida biz tadqiqotimizni maqollarni qisqacha tekshirishga qisqartirdik. O'zbek va ingliz maqollari o'rtasida diniy, madaniy va axloqiy jihatdan ahamiyatli o'xshashliklar miqdori, ayniqsa, ularni solishtirganda juda katta. Har bir mamlakatning xalq og'zaki ijodi “maqol” janrining o'ziga xosligini ko'rib chiqsak, ko'rsatadi. U mohiyatan madaniyat va tilga bog'liqdir. Maqollar, shubhasiz, chuqur ma'noga ega boy janr sifatida qaraladi. Bunday guruhlash, odatda, ko'pchilik xalq maqollari tabiatida vaqt o'tishi bilan sodir bo'ladigan ma'naviy yoki ma'noviy o'zgarishlarni, shuningdek, har bir maqolga zamon va makon qonuniyatlari ta'siri darajasini topish va aniqlashni talab qiladi. Bu sizning talablarga javob bera olasizmi yoki yo'qmi, baholash imkonini beradi.

REFERENCES

1. Rokhila Bafoeva 2023. The Concept of Education in English and Uzbek Proverbs. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769)*. 1, 9 (Nov. 2023), 292–296.
2. Bafoeva, R. (2023). NEW METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES. *Modern Science and Research*, 2(10), 58-63.
3. Pirmanovna, N. G., & Bafoeva, R. (2022). NATIONAL AND CULTURAL PROVERBS IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES AND THEIR UNIVERSAL FEATURES. *Новости образования: исследование в XXI веке*, 1(4), 500-503.
4. Pirmanovna, N. G., & Bafoeva, R. (2023). INGLIZ VA O'ZBEK MAQOLLARINING GENDER XUSUSIYATLARI. *World of Science*, 6(5), 167-169.
5. Pirmanovna, N. G., & Bafoeva, R. (2023). O'ZBEK VA INGLIZ MAQOLLARINING JAMIYATDAGI TUTGAN O'RNI VA ULARNING O'RGANILGANLIK DARAJASI. *SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM*, 2(14), 74-76.
6. Bafoeva, R. (2023). INGLIZ VA O'ZBEK MAQOLLARINING SHAKLLANISH VA O'RGANILISH MASALALARI. *Научный Фокус*, 1(3), 29-31.

7. Bafoeva, R. (2023). INGLIZ VA O'ZBEK MAQOLLARINING KOGNITIV TAHLILI Ingliz va ozbek maqollari tizimlari haqida gap ketganda ularning mohiyati bir-biridan ajralib turishi aniq bo'ladi, chunki ular turli xil tarixiy, ijtimoiy va iqtisodiy sharoitlarda rivojlangan, va bu maqoll. *World of Science*, 6(6), 207-211.
8. Pirmanovna, N. G., & Bafoeva, R. (2023). LINGUISTIC AND CULTURAL ANALYSIS OF ENGLISH AND UZBEK PROVERBS. *Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities*, 11(4), 227-230.
9. Bafoeva, R. (2023). THE IMPORTANCE OF INTERACTIVE GAMES IN LEARNING FOREIGN LANGUAGES PROCESS. *Modern Science and Research*, 2(10), 510-512.
10. Shokir o'g'li, S. U. (2023). MAHALLANING JAMIYAT IJTIMOYIY TARAQQIYOTIDAGI O'RNI. *Научный Фокус*, 1(6), 369-371.
11. O'gli, S. U. S. (2023). ELUCIDATION OF ISSUES OF THE HISTORY OF BUKHARA GUZARS IN OA SUKHAREVA AND HER STUDIES. *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(11), 30-35.
12. Shokir o'g'li, S. U. (2023). The Essence of State Policy on Youth in New Uzbekistan. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769)*, 1(9), 554-559.
13. Shokir O'g'li, S. U. (2023). THE IMPORTANCE OF THE MAHALLA SYSTEM'S REFORMATIONS IN NEW UZBEKISTAN. *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(10), 25-30.
14. Sadullayev, U. (2023). THE ROLE OF THE NEIGHBORHOOD IN RAISING A SPIRITUALLY MATURE GENERATION. *Modern Science and Research*, 2(10), 488-493.
15. Sadullayev, U. (2023). O'zbekistonda xotin-qizlarga berilayotgan e'tibor: mahalla boshqaruvida xotin-qizlarning roli. In *Oriental Conferences* (Vol. 1, No. 1, pp. 551-556). ООО «SupportScience».
16. Sadullayev, U. (2023). THE ROLE OF THE NEIGHBORHOOD IN THE SOCIAL DEVELOPMENT OF SOCIETY. *Modern Science and Research*, 2(10), 755-757.
17. Shokir o'gli, U. S. (2023). MILLIY QADRIYATLARIMIZ ASROVCHISI. *Journal of new century innovations*, 35(1), 79-80.
18. Sadullayev, U. (2023). THE ROLE OF WOMEN IN NEIGHBORHOOD MANAGEMENT IN UZBEKISTAN. *Modern Science and Research*, 2(9), 132-135.
19. Jabborova, A. (2023). THE CATEGORY OF VOICE IN ENGLISH GRAMMAR. *Modern Science and Research*, 2(7), 430–433. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/22266>
20. Jabborova, A. (2023). WHAT IS DESIGN THINKING?. *Talqin Va Tadqiqotlar*, 1(13). извлечено от <http://talqinvatadqiqotlar.uz/index.php/tvt/article/view/941>
21. Jabborova, A. (2023). THE CATEGORY OF PERSON IN ENGLISH GRAMMAR. *Modern Science and Research*, 2(8), 367–375. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/23467>
22. Jabborova, A. (2023). THE CATEGORY OF PERSON IN ENGLISH GRAMMAR, THE ANALYSIS OF THEIR USE IN “LOVY OF LIFE” WRITTEN BY JACK

- LONDON. *Modern Science and Research*, 2(9), 97–108. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/24087>
23. Jabborova, A. . (2023). PROBLEMS TO LEARN LANGUAGES. *Modern Science and Research*, 2(10), 780–786. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/24706>
24. Jabborova, A. (2023). THE WAYS TO LEARN ENGLISH EFFECTIVELY. *Modern Science and Research*, 2(10), 23–30. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/24965>
25. Jabborova, A. (2023). GAMIFICATION.
26. Ismatovna, I. L. (2023). Improvement of Quality of Knowledge by Using Videos at Lessons. *JOURNAL OF SCIENCE, RESEARCH AND TEACHING*, 2(4), 100-102.
27. Idiyeva, L. I. (2017). LISTENING AT LESSONS OF A FOREIGN LANGUAGE. *Достижения науки и образования*, (5), 65-66.
28. Ismatovna, I. L. (2021). Typology of parts of speech and content of grammatical categories in two languages. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(8), 53-57.
29. Ismatovna, I. L. (2023). Humour in the Upbringing and Education of the Modern Teenager. *Научный Фокус*, 1(5), 507-509.
30. Rakhimova, S. T. (2023). WRITING MATTERS IN EFL. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(4), 124-127.
31. Tolibovna, S. R. (2022). USE OF TECHNOLOGY IN MODERN CLASSROOM TEACHING. *Journal of new century innovations*, 14(1), 192-195.
32. Tolibovna, S. R. (2022). NOTEWORTHINESS OF FILM STUDIES AND ADAPTATION IN LITERATURE. *Journal of new century innovations*, 14(2), 3-5.
33. Okhunjonovich, K. Z. (2023). THE EDUCATIONAL VALUE OF NATIONAL CUSTOMS AND TRADITIONS IN THE ERA OF GLOBALIZATION. *American Journal of Interdisciplinary Research and Development*, 18, 64-66.
34. Gulamova, D. I. (2023). NUTQ MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISHDA EVFEMIZMLARNING O ‘RNI.
35. Gulamova, D. . (2023). ЭВФЕМИЗМЫ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ КУЛЬТУРЫ РЕЧИ УЧЕНИКОВ. *Modern Science and Research*, 2(8), 231–236. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/22630>
36. Gulamova, D. I. (2022). USE OF CREATIVE TASKS IN TEACHING THE NATIVE LANGUAGE AT SCHOOL. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(2), 841-846.
37. Gulamova, D. (2023). USE OF CREATIVE TASKS IN TEACHING THE NATIVE LANGUAGE AT SCHOOL. *Modern Science and Research*, 2(7), 322-327.
38. Gulamova, D. . (2023). EUPHEMISM AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF STUDENTS’ SPEECH CULTURE. *Modern Science and Research*, 2(4), 175–181. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/19207>

39. Gulamova, D. . (2023). EUPHEMISM AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF STUDENTS' SPEECH CULTURE. *Modern Science and Research*, 2(4), 175–181. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/19207>
40. Dilobar Imamkulovna Gulamova. (2023). METHODS OF FORMING THE CULTURE OF USING EUPHEMISMS IN 5-6TH GRADE NATIVE LANGUAGE CLASSES. *International Journal Of Literature And Languages*, 3(11), 61–67. <https://doi.org/10.37547/ijll/Volume03Issue11-09>
41. Xasanova, S., & murodova, D. (2023). REPRESENTATION OF THE SYSTEMIC RELATIONS OF RUSSIAN VOCABULARY IN PROVERBS AND SAYINGS. *Modern Science and Research*, 2(10), 276–280. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/24346>
42. Xasanova, S. (2023). USING EXPRESSIVE VOCABULARY IN RUSSIAN PROVERBS. *Modern Science and Research*, 2(10), 403–408. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/25248>
43. Баходировна, Х. Ш. (2023). Гендерная Лексика В Русском Языке. *International Journal of Formal Education*, 2(11), 324–331. Retrieved from <http://journals.academiczone.net/index.php/ijfe/article/view/1505>
44. Hasanova, S. (2023). SYSTEM RELATIONS IN THE RUSSIAN LANGUAGE VOCABULARY. *Modern Science and Research*, 2(9), 72–74. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/23900>
45. Хасанова, Ш. Б. (2023). РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ СИСТЕМНЫХ ОТНОШЕНИЙ РУССКОЙ ЛЕКСИКИ В ПОСЛОВИЦАХ И ПОГОВОРКАХ. *Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities*, 11(4), 1220-1226.
46. Nigmatova Gulnoz Khamidovna, & Khasanova Shakhnoza Bakhodirovna. (2022). System Relations in the Vocabulary of the Russian Language. *Global Scientific Review*, 3, 44–48. Retrieved from <https://www.scienticreview.com/index.php/gsr/article/view/22>